

පලස්තින රාජ්‍යයක් පිළිබඳව බූෂ්ගේ දරුණුනය:

ර්ස්ට්‍රායලයට යටහත් වූ හා ප්‍රධාන බලවතුන්ගේ රැකිවල් යටතේ ඇති රාජ්‍යයක්

Bush's vision of a Palestinian state: Subservient to Israel and policed by the major powers

පින් ජෝළ් විසිනි

2008 ජනවාරි 12

ර්ස්ට්‍රායලයෙහි හා පලස්තින ප්‍රදේශවල නැවතුම් සහිතව ජනාධිපති ජෝෂප් බ්ලේලිවි. බූෂ්ගේ මැද පෙරදිග සංචාරයෙහි පැලමුවැනි කොටස රැනියා "සාම ක්‍රියාවලිය" ඉදිරියට ගෙන යැමෙට සහාය වීමත් 2009 වසර වන විට පලස්තින රාජ්‍ය ස්ථාපිත කිරීමක් ඉලක්ක කොට ගත් එකතුයි ජාත්‍යන්තර ප්‍රවත්පත් මුළුමතින්ම පාහේ විවේචනයකින් තොරව යළි ප්‍රකාශ කොට ඇත.

සිය තනතුරින් ඉවත්වීමට පුරුම පුරුන සාම සම්මුතියකට එලමේනු ඇතැයි අනාවැකි පල නොකළ ද "මගේ නිගමනය අනුව එවැනි රාජ්‍යයක ස්වභාවය කවරේද යන්න ගැන එකතුව්‍යකට පැමිතිය හැකිවනු ඇතැ" යි. ර්ස්ට්‍රායල රුපවාහිනී සම්මුඛ සාකච්ඡාවකදී බූෂ්ම පැවසුවේ. "මගේ කාල සටහනට අනුකූලව ප්‍රයෝග පිළිබඳව විසඳුමකට ඒමට බලකිරීමට අදහස් නොකරමි. එනමුදු, අගමැති (එහුදි) ඔල්මරට හා ජනාධිපති (මහමුඩ්) අධ්‍යාපක් සම්මුතියකට පැමිතිමට අවශ්‍යතාවක් ඇතැයි විශ්වාස කරමි" යයි ඔහු තවදුරටත් කියා සිටියේය.

බූෂ් මේ කියාපාන පලස්තින රාජ්‍යයක් කෙදිනාක හෝ ස්ථාපිත වන්නේ නම්, එය එක්සත් ජනපදය, ර්ස්ට්‍රායලය, යුරෝපා බලවතුන් හා අරාබි ධෙන්ත්වර තන්තුයන්, විශේෂයෙන්ම රැඹුජ්තුව, සම්බන්ධවන හමුදාමය හා දේශපාලන ආක්‍රමනයක් තුළින් පලස්තිනුවන් මත බලෙන් පටවනු ලබන්නක් විය හැක. මෙහිදී අධ්‍යාපක්ගේ හා පලස්තින අධිකාරීයේ (පීඩී) භූමිකාව වන්නේ වාචි ලා ගත් ප්‍රදේශ බටහිර රාක්වනය යටතේ පවතින රටක් බවට පරිවර්තනය කිරීමෙහි ලා ඔවුන්ගේ ප්‍රාදේශීය එන්තවරයා වශයෙන් කියාකිරීම ය.

නොවැම්බරයෙහි පවත්වන ලද ඇනාපොලිස් සම්මෙළනය ගතාහි නායකත්වය දරන පලස්තින අධිකාරීයේ ජනාධිපති අධ්‍යාපක් සමග සාම ක්‍රියාවලියේ ආරම්භය විය හැකි යයි සැලැක්.

එනමුදු, කටර හෝ සාකච්ඡාවක් සඳහා ඔල්මරටගේ පැලමුවැනි කොන්දේසිය වන්නේ ගාසා තීරුවේ සිට ර්ස්ට්‍රායලය වෙත රොකට් හා මෝටාර වෙශි පත්තු කරන හමාස් හා ඉස්ලාමීය ජීනාචි ඇතුළු සන්න්දි කන්ඩායම් පාලනය කිරීම යි. පලස්තිනුවන් එසේ කරන තුරු තමා කිසිදු ගිවිසුමක් ක්‍රියාත්මක නොකරන බවට ඔහු යැයියලින් අනෙකුරු හගවා ඇත. ර්ස්ට්‍රායලයට විරෝධ දැක්වීමට එරහිව අධ්‍යාපක් පුරුන සිවිල් යුද්ධයක් ගෙන යා යුතු බවට මෙය පැහැදිලි පනිවුචියකි. අධ්‍යාපක්ට එසේ කිරීමට හැකියාවක් නැත්නම් හෝ ඔහු එසේ නොකරන්නේ නම්, ර්ස්ට්‍රායලය එය කරනු ඇත.

සාකච්ඡා පැවත්වෙන කාල වකවානුව පුරා බටහිර ඉවුරෙහි හා ගාසා තීරුවෙහි සිය ප්‍රතිපත්තිවලට විරුද්ධවන ඕනෑම ප්‍රතිවිරෝධයකට එරහිව මෙහෙයුම් දියත් කිරීමට ර්ස්ට්‍රායලයට නිදහස තිබිය යුතුය යන්නට ඔල්මරට, බූෂ්ගේ එකතුවාවය පතා ඇත. පලස්තින ආන්තුව හා හමාස් සාමාජිකයන්ගෙන් සමන්විත ජාතික එකමුතු ආන්තුවක් කෙසේ වෙතත්, පීඩී හා හමාස් අතර කුමන ආකාරයේ හෝ ප්‍රතිසන්ධානයක් කිසි සේත් ම පිළිගත නොහැක.

මෙයට අනුග්‍රහ දැක්වීමට අධ්‍යාපක් සියලු උත්සහයන් දරා ඇත. ර්ස්ට්‍රායල ආරක්ෂක බලකායක් වන සින් බෙවි විසින් නිකුත් කරන ලද වාර්තාවකට අනුව, නොවැම්බර 29 වැනිදාට පසුව පලස්තින ආරක්ෂක බලකායන් බටහිර ඉවුරෙහි හමාස් ක්‍රියාකාරීන් 250කට අධික පිරිසක් අත් අඩංගුවට ගෙන තිබේ. වැඩි වශයෙන් නැබැලුස්හි හා හෙබිරොන්හි දී මෙම අත් අඩංගුවට ගැනීම් සිදු කර තිබෙන අතර ඔවුන්ගේ ආයුධ රාජසන්තක කොට ඇත. රැඹුජ්තුන්ගෙන් සමහරෙක් ප්‍රන්ත්‍යායතන ද ඇතුළු හමාස් සංවිධානය තුළ හමුදාමය නොවන සංචාරානවලට අයත් ප්‍රදේශලයෝ ය. පීඩී ආරක්ෂක සේවාවන් විසින් ඇතැම් ගතා සටන්කාමින් ද අත් අඩංගුවට ගෙන තිබේ.

සිය සංවිධානය, ආයතන හා සාමාජිකයන් දේශපාලන හිංසනයට ලක් කිරීම ගැන හමාස් සංවිධානය පිළි වෙත වෝද්‍යා එල්ල කර ඇත. මෙසේ දැඩි ලෙස ක්‍රියාකාරීම, හමාස් හා ගාටා අතර බලය බෙදා ගැනීමේ එකත්තාවක් පිළිබඳ සාකච්ඡාවලට අරාබි තත්ත්වයන් විසින් ගන්නා ලද එත්සාහයන්ට එල්ල කරන ලද මරු පහරක් ලෙස ප්‍රකාශකයෙක් විස්තර කළේ ය. බූෂ්‍ර සතුවූ කිරීම සඳහා ගුරුවරුන් හා විද්‍වත්තන් ද ඇතුළුව දේශපාලන අත් අඩංගුවට ගැනීමේ ව්‍යාපාරයක් දියත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඔහු පලස්ථීන අධිකාරියට වොද්‍යා කළේ ය.

ඇනාපොලිස් සම්මේලනයෙන් අනතුරුව, රේස්ප්‍රොයලය සිය ආරක්ෂක මෙහෙයුම් තීවු කර තිබේ. විරුද්ධවාදීන්ට එරෙහිව බොහෝ විට පලස්ථීන ආරක්ෂක බලකායන් සමග එකට පෙළ ගැසී නබුලුස් හි හා බටහිර ඉවුරෙහි හමාස් සහායකින් වටලුම්න් එසේ කර ඇත. රේස්ප්‍රොයල ආරක්ෂක බලකා(අයිඩීලිං) සමග එතරම් විවෘතව සහයෝගීව කටයුතු කිරීම හේතු කොට ගෙන පලස්ථීනුවන් අතර පිළිය තව දුරටත් අපකිරියට පත්ව ඇත.

පලස්ථීන රඳවියන් හමුදාමය නඩු විභාගවලට ලක් කොට ඇත. රේස්ප්‍රොයල මානව අයිතින් සුරකින කන්ඩායමක් වන යෙළේන් සංවිධානය විසින් මැතක දී පල කරන ලද වාර්තාවකට අනුව, වූදිතයන් අතරින් සියයට 99.7ක වැරුදිකරුවන් ලෙස ප්‍රකාශය පත් කොට ඇත. ඉන් සියයට 95ක් ආයාවනා ගනුදෙනුවල සම්මුති වශයෙනි. නඩු ඇසීම් මෙහෙයුවන්නේ ප්‍රමානවත් අරාබි භාෂි පරිවර්තනයකින් තොරව, පීඩ්‍ර භාජාවෙනි. දැනට රේස්ප්‍රොයල හිරගෙවල රඳවාගෙන සිටින සිරකරුවන් 9000න් අඩකට ආසන්න පිරිසකට දැඩුවම් නියම කොට ඇත්තේ එවැනි හමුදා උසාවී මිනිනි. පලස්ථීන රඳවියන්ට අයුතු ලෙස සැලකීම පිළිබඳ වෝද්‍යා, හමුදාව විමර්ශනය කර නැතැයි ද යෙළේන් සංවිධානය ප්‍රකාශ කරයි. රේස්ප්‍රොයලය 2005 අගෝස්තුවේ ගාසා තීරුවෙන් ඉවත් වූ බව කියනු ලබත් ගාසා තීරුවේ හමාස් සංවිධානය විසින් පාලනය කරනු ලබන ප්‍රදේශවල තිෂිපතාම වාගේ රේස්ප්‍රොයල හමුදා ආක්‍රමණ සිදු කෙරයි.

බූෂ්‍රගේ සංවාරයට පෙරාතුව, පලස්ථීනුවන් මත ප්‍රහාර වැඩි කිරීම පිළිබඳව පලස්ථීන සාකච්ඡා මෙහෙයුවන්නෙක් වන සයිනි එරෙකාට්, රේස්ප්‍රොයලය වෝද්‍යා කර තිබේ. දකුනු දිග රේස්ප්‍රොයල තාගරවලට ගාසා තීරුවෙන් එල්ල කරන ලද රොකට් ප්‍රහාරවලට එරෙහිව රේස්ප්‍රොයල ප්‍රහාර තීවිර කරන ලෙස ආරක්ෂක බලකායන්ට සැබැවින් ම නියෝග කොට ඇති බව ඔල්මරට තහවුරු කළේ ය. රේස්ප්‍රොයල ආරක්ෂක හමුදා (අයිඩීලිං) බූහස්ථානින්දා, පලස්ථීනුවන් දෙදෙනෙකු ද ඇතුළුව, පස් දෙනෙකු මරා දැමුහ. බූෂ්‍රගේ සංවාරයේ ප්‍රථම දිනය ව බදාදා තුන් දෙනෙකු මරා දැමුහ.

රේස්ප්‍රොයලයට එල්ල කර ඇති රොකට් ප්‍රහාර සම්බන්ධයෙන් තමා අඩ්බාස්ගෙන් ප්‍රයෝග කරන බව බූෂ්‍ර ප්‍රකාශ කළේ ය. "රොකට් ප්‍රහාර සම්බන්ධයෙන් මවිසින් ජනාධිපති අඩ්බාස් වෙත එල්ල කෙරෙන පළමුවන ප්‍රයෝගය මෙයයි: 'ඒ ගැන ඔබ කරන්න යන්නේ කුමක් ද?' තම දේශ සීමාවේ කොටසක සිට තම ජනයා ලබා රේස්ප්‍රොයලය වෙත රොකට් එල්ල කිරීම තමන්ගේ අවශ්‍යතාවන්ට නොගැලපෙන බව ඔහු දති. තූස්තවාදී ප්‍රහාර දියත් කිරීමේ වේදිකාවක් බවට සිය මායිමෙහි ඇති රාජ්‍යයක් පත්වීම පිළිගැනීම රේස්ප්‍රොයලවරුන්ගෙන් අපේක්ෂා කළ නොහැකිකකි. සත්තකින් ම, මම ද එවැන්නක් පිළිනොගනිමි." ඔහු පැවුසුවේ ය.

ගාසා තීරුව සමග ඇති මායිම රේස්ප්‍රොයලය අවුරා ඇත. ගාසා හි වැසියන් හමාස් සංවිධානයට එරෙහිව එසිගැනීවීමේ අරමුන ඇතිව, බෙහෙත් වර්ග ද ඇතුළුව ගාසාවල කෙරෙන සියලු ම සැපයුම් පාහේ, රේස්ප්‍රොයලය කපා හැර ඇත. වෙවැනු ප්‍රතිකාර නොමැති වීම ද යෝගා සත්කාර ලබා ගැනීම සඳහා ජනයාට රේස්ථුව හේ රේස්ප්‍රොයලයට යැම් රේස්ප්‍රොයලය විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ද හේතු කොට ගෙන සිය ගනන් ජනතාව බරලතල ලෙස රෝගීව මරනයට මුහුන දී සිටි.

රේස්ප්‍රොයල ආන්ඩුව සිය ඉන්ධන හා බලයක්ති සැපයුම් බරපතල ලෙස අඩු කර තිබේ. මේ නිසා දැනටමත් අතිශය බැරුරුම් තත්ත්වයක ඇති මානව සුජ්‍යාධාන අර්බුදය තව දුරටත් වර්ධනය වී ඇත. මිලයන 1.5ක් වන සිය පුරවැසියන්ට අවශ්‍ය විදුලි බල ප්‍රමානයෙන් දැනට ගාසාව සතුව ඇත්තේ සියයට 35ක් ප්‍රමානකුයි හමාස් පාලනය යටතේ ඇති ගාසාවේ බලයක්ති අධිකාරීයේ සහායති කනන් ඔබෙසිඩ් පසුගිය ඉරුදා කියා සිටියේ ය. දැනටමත් බොහෝ ප්‍රදේශවල දිනකට පැය දෙකක් විදුලි බලය කපා හැරුම නිසා පීඩා විදින ගාසාවේ වැසියෝ දැන් දිනකට පැය 8ක් දක්වා විදුලිබලය නොලැබේමේ ඉරනමට මුහුන දී සිටිති.

ඉන්ධන සීමා කිරීම නිසා "ජාත්‍යන්තර තීති පැහැදිලිව ම උල්ලාසිනය වී" ඇති බව ප්‍රකාශ කළ මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ උද්‍යෝග්‍යනය කරන්නන්ගේ විරෝධාතා රේස්ප්‍රොයල ගුෂ්ජ්‍යාධානය නිෂ්ප්‍ර කළේ ය. මෙහි මානව හිමිකම් ප්‍රයෝග තැනැයි ගුෂ්ජ්‍යාධානය ප්‍රකාශ කළේ ය.

රේස්ප්‍රොයලයේ ඉල්ලීම්

අනාගත ප්‍රස්ථීන රාජ්‍යයක් හමුදාකරනයෙන් තොර, සිය අභ්‍යන්තර ආරක්ෂක බලකායන්ගේ ආයුධ සීමා කළ, කළාපයක් විය යුතු බවට රේස්ප්‍රොයලය ඉල්ලා ඇත. එවැනි රාජ්‍යයක ප්‍රධාන කරනවාය වනුයේ එම ප්‍රදේශයෙහි රේස්ප්‍රොයලයෙහි සුරක්ෂිත හාවය තහවුරු කිරීම ය. ඇනාපොලිස් සම්මේලනයට පෙරාතුව වොෂින්ටනයෙහි දී ගිවිස ගන්නා ලද පරිදි නිශ්චිත

ව�ඩ පිළිවෙල් තීරනය වනුයේ එක්සත් ජනපද විශේෂ ආරක්ෂක නියෝජිත ජනරාල් ජේම්ස් ජෝන්ස් සමග සාකච්ඡා තුළිනි.

පලස්තින ගුවන් ආකුමනය තුළ ර්ස්රායල ගුවන් ගමන්වලට සිමා තොපුමිනවිය යුතු බව මායිම් හරහා ග-වන් ගමන් අධික්ෂණය කිරීමේ අයිතිය ද ර්ස්රායලය තව දුරටත් ඉල්ලා සිටී.

බටහිර ඉවුරෙහිද ර්ස්ථ්‍යවලෙන් වෙන්වන ගාසාවේ දකුනු දිග මායිමට ආසන්නව රුහුණ පිහිටි ගිල්බේල්ගියා මර්ගය දිගට ජාත්‍යන්තර බලකායක් එලදායී ලෙස මෙහෙය වීමට ර්ස්රායලයට අවශ්‍යව ඇත. ජෝර්ඳාන නිමිනයෙහි ස්පීර් අයිඩ්ලින “පැටලෙන කම්බි” සහිත වලක්වන බලකායක් ද දිග කාල පරිවිශේෂයකට යෙද්වීමට ද ර්ස්රායලයට අවශ්‍යව ඇත. ජෝර්ඳානය වෙතින් ආකුමනයක සම්භාව්‍යතාවක් ඇතැයි ර්ස්රායලය නිගමනය කළ අවස්ථාවක පලස්තිනයේ එකලගතාවය ඇතිව බටහිර ඉවුරෙහි මෙය උපයෝගී කර ගනු ඇත.

ජාත්‍යන්තර දකුනු ලෙබනන බලකා තුළ සිය සහභාගිත්වයෙන් අනතුරුව කළාපයෙහි සිය තත්ත්වය ආරක්ෂා කර ගැරනීම සඳහා යුරෝපිය බලවත්තු හා විශේෂයෙන් ප්‍රත්ස්‍ය, පලස්තිනය තුළ ජාත්‍යන්තර බලකායකට සම්බන්ධ වීමකට දැඩි කැමැත්ත් දක්වන බවක් පෙනී යයි. ඒ සම්බන්ධයෙන් යුරෝපා සංගමය වර්තමානයෙහි “ඇහුම් කන් දීමේ පිළිවෙතක” සිටින බව එහි මැදපෙරදි නියෝජිත මාක් ඔවෝ පෙන්නුම් කර ඇත. “එම පිළිබඳ සියලු පාරුඛවයන්ට ඕනෑකමක් ඇති බව අප තහවුරු කර ගත යුතුය” සියලු තව දුරටත් කියා සිටියේ ය.

කාල වකවානුව හා කොන්දේසි යෝග්‍යවුවිට පලස්තින ආරක්ෂක සේවාවන්ට සහාය වීම සඳහා ජාත්‍යන්තර බලකායක් එලදායී ලෙස මෙහෙය වීමට ප්‍රත්ස්‍ය අදහස් කරන බව පැරීසියේ ගුවන් ආධාර සම්මේලනයේ දී ජනාධිපති සාක්සී සිය ආරක්ෂක දේශනයෙහි පැවසිය. එවැනි බලකායක් යෙද්වීමේ ප්‍රතිඵත්තිය පලස්තින අධිකාරිය කළාන් පිළිගෙන තිබූ බව පැහැදිලි කරමින් අඩංගු සේවක ප්‍රකාශය සාදරයෙන් පිළිගන්නේ ය.

ර්ස්රායලයේ කිසියම් ඉඩම් ප්‍රමානයක් පස්තින පාලනයට හාරදීමට කටයුතු කරන්නේ නම් ආරක්ෂාව සහතික කිරීමේ ලා උතුරු අත්ලාන්තික් ගිවිසුම් සංවිධානය හෙවත් නේවෝව කාර්යභාරයක් පවු කළ යුතු බව පසුගිය මාසයේ දී පැවති නේවෝ රස්වීමක දී ර්ස්රායල විදේශ කටයුතු ලේකම් සිංහ ලිඛි කියා සිටියා ය. “පලස්තින අධිකාරියේ හැකියාවන් ගක්තිමත් කිරීම අපේක්ෂා කරන කියාවලියක දැන් අපි යෙදී ඇත්තෙමු. ඒ නේවෝවන් ර්ස්රායලයට එරෙහිව සටන් කරනු වෙනුවට මුළු තුස්තයට එරෙහිව සටන් වදිනු

ඇත. එසේ වුව ද, බිම් මට්ටමෙහි වෙනසකට සැබැ වෙනසකට ඇති අවශ්‍යතාවට සහාය වීමෙහි ලා නේවෝවන් භූමිකාව කුමක් විය යුතු ද යන්න සාකච්ඡා කිරීමෙහි අවශ්‍යතාවයෙහි සම්භාව්‍යතාව කෙනෙකට බැහැර කළ තොහැකි ය” සියා සිටියාය.

හමාස් සංවිධානයට එවැනි අධිරාජ්‍යවාදී කුමන්තුනවලට එරෙහිව විකල්පයක් තොමැත. යුරෝපිය බලවතුන් එක්සත් ජනපදයට හා ර්ස්රායලයට සමබරව කියා කරනු ඇතැයි යන අපේක්ෂා ඇතිව මුළුන් කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිව කටයුතු කිරීමේ සූදානමක් හමාස් සංවිධානය පෙන්නුම් කර ඇත. ඕනෑම ජාත්‍යන්තර බලකායක් යෙද්වීම පලස්තින කටයුතුවලට “පැහැදිලි අතපෙවීමක්” ලෙස හමාස් සංවිධානය කිලින් ප්‍රතික්ෂේප කර ඇත. එනමුදු පසුගිය ජුනි මස අඩංගු සේවක විසින් තනතුරින් පහකරන ලද ජන්දයන් තොරු පත් කරගත් හමාස් ඇගමැති ඉස්මයිල් හනියේ සාරකේසි අමතන ලද දිග ලිපියකින් පලස්තිනුවන්ට සහාය ලබා දෙන ලෙස උදක්ම බලකර සිටියේ ය. “කළාපයෙහි ආරක්ෂාව හා ස්ථාවරත්වය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ගන්නා සියලු ජාත්‍යන්තර උත්සාහයන් සමග සහයෝගීව කටයුතු කිරීමට ගාසා ආන්ත්‍රික සූදානම්ව සිටින බව” ද මහු කියා සිටියේ ය.

සාරකේසිට උනුසුම් ලෙස ප්‍රශ්නය කරමින් හනියේ මෙසේ ලිවිය: “මැතක දී පවත්වන ලද පැරීස් සම්මේලනයේ දී ඔබේ දේශනය අපි කියවීමු. වාචිලා ගැනීම අවසන් කිරීම, පලස්තින ජනතාවගේ නීත්‍යානුකළ අයිතින් ආපසු ලබාදීම හා මුළුන්ගේ පිඩිනය අවසන් කිරීම ඉලක්ක කොට ගත් දිනාත්මක හා දිරිගන්වන සූදු මුල් පියවර ගනනාවක් එහි අපි දුරුම්.”

පලස්තිනුවන් පාලනය කිරීමෙහි ලා ර්ස්ථ්‍යවාදී වඩාත් සායු ලෙස සම්බන්ධ විය යුතු යයි ද ර්ස්රායලය ඉල්ලීම් කර ඇත. ර්ස්ථ්‍යවාදී ගාසා තීරු මායිමෙහි ය කවල් ලැ යුතු බවට ද ර්ස්රායලය ඉල්ලා තිබේ. එමගින් උමං පද්ධතියක් හරහා හමාස් සංවිධානයට හා අනෙකුත් සටන්කාම් විරැද්ධවාදීන්ට ආයුධ ලැබීම වැළැක්වෙනු ඇත.

ආයුධ හෙරෙ රහස් ගෙන ඒමට එරෙහිව ප්‍රමානවත් දැඩි පියවර තොගැනීම ගැන ලිවිනි ර්ස්ථ්‍යවාදී වෙදානා කර ඇත. එක්සත් ජනපදය පසුගිය මාසයේ එක්සත් ජනපද බේලරු මිලියන 100 ක ආධාර ර්ස්ථ්‍යවාදී දෙන ලද්දේ සිය කොන්දේසි සපුරා ලිම මත පිහිටා ය. ආයුධ හොර රහස්ම ගෙන ඒම වැළැක්වීම සඳහා ර්ස්ථ්‍ය ගාසා තීරු මායිම ආරක්ෂා කිරීම, ර්ස්ථ්‍යල පොලිස් නිලධාරීන්ට මානව හිමිකම් පිළිබඳව වැඩිපුර ප්‍රහුනුව ලබා දීම හා අධිකරන ස්වාධීනත්වය පිළිබඳව නෙතික සහතික ලබා දීම මෙම කොන්දේසිවලට ඇතුළු විය.

වොෂින්ටනයේ මෙම ඉල්ලීම්වලට අනුකූල තාවය දැක්වීමට ර්ස්පේතුව එකත්වී ඇත. ආයුධ හොර රහස්‍ය ගෙන ඒම සඳහා යොදා ගන්නා ලද උමං අනාවරනය කරගෙන විනා ග විනාග කිරීමට ර්ස්පේතුව සිය උත්සාහයන් තර කොට ඇත. උමං පරික්ෂා කිරීම සඳහා උමං අනාවරනය කරගැනීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපකරන වෙනුවෙන් එක්සත් ජනපද හමුදා ආධාරවලින් බොලර මිලියන 23ක් වැය කිරීම සඳහාත් එක්සත් ජනපද හමුදාවේ ඉංජනේරු බලධැනියට බලය පැවරීම සහ සිය බලකායන්ට ප්‍රහුනුව ලබා දීම සඳහා එක්සත් ජනපද හමුදා පිරිස්වලට ඉඩ සැලසීමට ද කයිරෝ ආන්ත්‍රික එකත වී තිබේ.

1978 වසරේ කැමිජ් බේවිචි සම්මුතිය යටතේ සිය ගාසා මායිම පාලනය කිරීමට මූලුමනින් ම පාහේ නොහැකි යයි ර්ස්පේතුව මැසිවිලි නගා ඇත. එම සම්මුතියට අනුව මෙම මායිමෙහි ර්ස්පේතුව විසින් යෙදිය හැකි පොලිස් නිලධාරීන් ගේ සංඛ්‍යාව 750ක උපරිමයකට යටත් වේ. එම නිසා මේ ප්‍රදේශය ආරම්භ කිරීමට හෙළිකොප්ටර යානාවල ද සහාය ඇතිව 3000 ක පිරිසක් යෙද්වීමට ඉඩ සැලසෙන පරිදි මෙම ගිවිසුම සංගේධනය කරන ලෙස කයිරෝ ආන්ත්‍රික ඉල්ලා ඇත.

මහජනතාව අතර ජනප්‍රියන්වයට තුළු දෙන කරුනක් යටත් පිරිසෙයින් යම්තාක් දුරකථ පලස්තින සටන වෙනුවෙන් අරාබි ධෙන්ජ්වරය වාචික පොරෝන්දුවලට සීමාවන අතර එක්සත් ජනපදය සමග සබඳතා හා එරට මත යැපීම ඔවුනට වඩාත් වැදගත් වේ. පලස්තිනුවන් හා ර්ස්රායල ඉල්ලීම අරභයා ඔවුන්ගේ ආකල්ප තීරනය වන්නේ මේ කරුනින් ය.

ර්ස්රායලය සිය ගුහනය තහවුරු කර ගැනීම

මේ කාල වකවානුව පුරා ර්ස්රායලය එහි ඩුම්ය අප්ලා ගැනීමේ තියා කළාපය තහවුරු කර ගනිමින් සිටී. අනාගත පලස්තිනයකට හාරදෙන ඩුම් හාගය බවහිර ඉවාරේහි ඉතා කුඩා, එකිනෙකට යාබද නොවූ ප්‍රාන්තවලට සීමා කිරීමට ර්ස්රායලය තීරනය කර ඇත. මේ ප්‍රාන්ත සියල්ල ගාසා තීරුවෙන් වෙන් වන අතර එයට ප්‍රවේශ වීම පිළබඳව පාලනයක් ඇති නොවනු ඇත.

හාරහොමාහි වැඩිපුර නිවාස 300ක් ඉදි කරන බවට ර්ස්රායල ආන්ත්‍රික තීවේදනය කොට ඇත. මෙය ජෙරුසාලම හා බෙත්ලෙහෙම අතර වාචිලාගත් ඩුම්යෙහි ඇති ජනාවාසයයි. මේ තුළින් නැගෙනහිර ජෙරුසාලම සිය අගනුවර කර ගැනීම පලස්තිනුවන්ගේ අපේක්ෂාවයි. මේ වට ලැබූ තුළින් බවහිර ජෙරුසාලමෙහි වෙසෙන පලස්තිනුවන්ගේ නගරයෙන් පිට ගමන් බෙමන් අපහසු වන ඇත.

අඩංබාස් සතුටු කිරීමට බුෂ්ගේ සංවාරයට ප්‍රථමයෙන් බටහිර ඉවුරෙහි ඇති 100කට අධික ඇශ්තින් පිහිටි අනවසර ජනාවාස කළවුරුවලින් කිහිපයක් කඩා බිඳ දරමීමට ඕල්මරටි එකත විය. ර්ස්රායලවරුන් 460,000කට නිවාස පහසුකම් සැපයෙන බටහිර ඉවුරෙහි හා නැගෙනහිර ජෙරුසාලමයෙහි සියලු ජනාවාස ජාත්‍යන්තර නීතිය යටතේ නීති විරෝධී වන අතර ඇශ්තින් පිහිටි මෙම කළවුර ර්ස්රායල ආන්ත්‍රික මගින් පවා බලය නොපැවරුනු ඒවා යයි කියනු ලැබේ.

ඇශ්තින් පිහිටි කළවුර ජීරියල් ජැරෝන්ගේ නිපැයුමකි. ඩුදෙකාලාපු ජනාවාස අතර හොමික සම්ප්‍රස්ථ බව ස්ථාපිත කිරීම සඳහා “කදු අපුලා ගන්නා ලෙස ” අන්ත ජාතිකවාදීන්ගෙන් හා ආගමික පදිංචිකරුවන්ගෙන් ඔහු 1990 ගනන්වල අග හාගයේ ඉල්ලා සිටියේ ය. එමගින් පලස්තිනුවන් යටතට ඉඩම් පත් වීම වැලකුනි. ඇශ්තින් පිහිටි මෙම කළවුර බටහිර ඉවුරේ කදු මුදුන් මත මාර්ග දුසීම ගනනකින් සමන්විතවේ. යටත් පිරිසෙයින් ඇශ්තින් පිහිටි මෙම කළවුර 75ක් වත් තනන ලද්දේ පලස්තිනුවන්ගේ පොදුගලික ඉඩම්වල ය. ඒ සියල්ලෙහිම මිනිසුන් පදිංචි වී නැති තමුදු දැනුට 3000ක් පමන ජනයා ඒවායෙහි වෙසෙති.

ඩුෂ්ගේ මාර්ග සිතියම යටතේ ර්ස්රායලය සියලු පදිංචි කිරීමේ කියාවලින් තවතනු ඇතැයි ද 2001 මාර්තු මාසයෙන් පසුව ස්ථාපිත කරන ලද ඇශ්තින් පිහිටි කළවුර 50ක් පමන ඉවත් කරනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරුනි. කළවුර කිහිපයක් කඩා බිඳ දැමීමෙන් අනතුරුව ජැරෝන් ආන්ත්‍රික කිසිවක් නොකලේ ය. කඩා බිඳ දුන ලද කළවුර කිහිපයෙන් අවක් පමන ජනයා පදිංචිව නොසිටි ඒවා ය.

2006 වසරේ ර්ස්රායල කම්කරු පක්ෂ නායක අමීර පෙරෙටිස් ආරක්ෂක ඇමති වූ විට අනිකුත් ජනාවාස නීත්‍යානුකූල කිරීමේ පදනම මත ජනාවාස කිහිපයක් ස්වේච්ඡාවන් ඉවත් කිරීමට ඔහු සාකච්ඡා මගින් ගිවිස ගත්තේ ය. ඇශ්තින් පිහිටි කළවුර 13කට එරෙහිව ර්ස්රායල ආරක්ෂක බලකා (අයිච්ජා) “සීමා සලකුනු කිරීමේ නියෝග” නිකුත්කළ ද ඉවත් කරන ලද්දේ 3ක් පමනි. ඉහළ උසාවියේ නියෝග පැවතිය ද, අනික්ත කළවුර අත්හැර දමා නැතු. ඇතැම් ස්ථානයන්හි ඉවත් කරන ලද කළවුර වෙනුවට හමුදා කළවුර ආදේශ කෙරෙනු ඇත.

බරැවී ස්ථීගල් විසින් 2006 වසරේදී සකස් කරන ලද වාර්තාවක් ප්‍රකාශයට පතන් කිරීමට තහනම් කිරීමට ර්ස්රායල ආන්ත්‍රික උත්සුක වී ඇත. එවකට ඔහු ආරක්ෂක ඇමතිගේ උපදේශකයකු විය. එම වාර්තාවේ සියලු ජනාවාස හා ඇශ්තින් පිහිටි කළවුර පිළිබඳව සවිස්තරාක්මකව සඳහන් වේ. ජනාවාස දුසීම් ගනනක පුළුල්ලෙස පැතිරුනු ඉදිකිරීම් කටයුතු බොහෝ

විට බලපත්‍ර නොමැතිව කර ඇති බවට 2006 ඔක්තෝබරයේ දී හාරෙටිස් ප්‍රවත්තත වාර්තා කළේ ය.

නිතියුයෙකු වන ටලියා සැසන් විසින් ඇතින් පිහිටි කදවුරු පිළිබඳව සකස් කරන ලද වාර්තාවකට අනුව, රීතියා අනවසර කදවුරු බොහෝමයකට පහසුකම් සලසන ලද්දේ ආන්ත්‍රිච් ආයතන පොදු ආයතන හා ජ්‍යෙෂ්ඨයාහි හා සමාරියාහි (බටහිර ඉවුර රීස්රායලවරුන් හඳුන්වන්නේ මෙලෙස ය) ක්‍රාපිය සහා විසිනි. වාර්තාව සකස් කිරීමේ කාර්ය හාරය මෙම නිතියුයාට පවරන ලද්දේ ඡැරෝන් ආන්ත්‍රිච් විසිනි.

ස්ථීගල් වාර්තාව මත පනවන ලද තහනම උසාවිය ලවා ඉවත් කරවීම ප්‍රයත්න දැරුණු සංවිධානයක් වන 'වහාම සාමය' හේවත් 'පිස් තව්' සංවිධානය, "රාජ්‍ය ආරක්ෂාවට හා විදේශීය සඛැද්‍යාවලට හානි ගෙන දෙනු ඇතැයි යන බිය" ඩුවා දක්වමින් මෙම වාර්තාව නිකුත් නොකළයුතු බවට බූෂ්ගේ රීස්රායල සංවාරය අත ලග තිබිය දී උසාවිය ඉදිරියේ රීස්රායල ආන්ත්‍රිච් තරක කළ බවට මෙම සංවිධානය ප්‍රකාශ කර සිටී.

මැතක දී පැරිසියෙහි පවත්වන ලද ආධාර සපයන රටවල සම්මේලනයෙහි දී එක්සත් ජනපදය, යුරෝපා බලවතුන් හා අරාබි පාලන තනත්තු විසින් එක්සත් ජනපද බොලර බිලියන 7.4ක ආධාර ලබා දීමට ප්‍රතියා දෙන්නට යෙදුනි. රීස්රායලය විසින් මායිම වසා දැමීම, අවුරාලීම, ඇදිරිනිති හා මාර්ග බාධක ත්‍රියාත්මක කිරීම හේතු කොට ගෙන පළස්තින ආර්ථිකය විනාශ වී ඇත. මේ ආධාර සැපයෙන්නේ මෙසේ විනාශ වී ඇති පළස්තින ආර්ථිකය ගොඩනැගීමට නොව, පළස්තින අධිකාරියේ ආරක්ෂක බලකායන් නඩත්තු කිරීම වෙනුවෙනි. එනමුදු මිට කිරීම් එවැනි

ප්‍රතිඵා ඉටු කර නැත. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ රීස්රායලය මාර්ග බාධක ඉවත් නොකරන හා මායිම විවෘත නොකරන තත්ත්වයක් යටතේ පළස්තිනුවන්ට සිය කාමිකාර්මික නිෂ්පාදන වෙළදපොලට ගෙන ඒම ව නොහැකි වීම ය.

රීස්රායලය ඉක්මනින් ම මෙම සීමා කිරීම ඉවත් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ නොහැක. එසේ ඉවත්කර ගත්තද ලෝක බැංකුව විසින් ද පිළිගෙන ඇති පරිදි එවැනි ආධාර තුළින් ආර්ථිකය ඇකිලි යාම වැළැක්විය නොහැකි ය. තත්ත්වය දැන් කොතරම් අයහපත් ද යත් ජනගහනයෙන් හතරෙන් පංගුවක් සිය පැවැත්ම සඳහා යැපෙනුයේ ජාත්‍යන්තර සහනාධාර සපයන මත හා පිටරවල සේවය කරන සිය ප්‍රවුල්වල සාමාජිකයන් එවන මුදල් මත ය.

පළස්තිනයෙහි වැදගත්ම සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වන එහි ගැස් වැඩි සටහන අවසන් කරන බවට බුරිඡ් ගැස් සමාගම මේ සතියේ නිවේදනය කළේ ය. පළස්තින අධිකාරිය මගින් පාලනය කරනු ලබන මධ්‍යධරනියෙහි ගැස් තුමියක් සකස් කිරීම සඳහා මාස 18කට අධික කාලයක් තුළ එම සමාගම සාකච්ඡා පවත්වා ඇත.

එම පුදේශයේ සංවර්ධනය සඳහාත් පළස්තින අධිකාරිය හා රීස්රායලය අතර සහයෝගීතාව සඳහාත් මෙම යෝජනාව ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘතියක් විය. එනමුදු එම ව්‍යාපෘතියෙන් ලැබෙන ආදායම හමාස් සංවිධානය වෙත ගලා යනු ඇතැයි රීස්රායලය බිය පළකළ නිසා සාකච්ඡා බිඳ වැළුනි. ජෙරුසාලමයෙන් අල්ප වසයෙන් හෝ ස්වාධීනත්වයක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා පදනමක් මේ ව්‍යාප හේතු දැක්වීම නිසා නැවත වරක් පළස්තින ධෙන්ග්වරයට අහිමි කොට ඇත.